

گوجه صادراتی به عراق اگر برگشت نمیخورد جای تعجب داشت/ ابلاغ ۵ باره ضوابط بسته‌بندی میوه صادراتی

مدیرکل دفتر هماهنگی صادرات کشاورزی و صنایع تبدیلی سازمان توسعه تجارت ایران با اشاره به چالش صادرات کشاورزی گفت: شاخه‌ها و ضوابط بسته‌بندی میوه و تره‌بار صادراتی برای پنجمین سال متوالی از سوی سازمان توسعه تجارت ایران ابلاغ شده است.

محمود بازاری در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، در مورد علت برگشت محموله‌های گوجه‌فرنگی صادراتی به عراق و امحاء آن، گفت: این موضوع از چند منظر قابل تحلیل است، کلید واژه اصلی اخبار و مطالبی که این روزها در مورد بازگشت گوجه‌فرنگی صادراتی از عراق مطرح می‌شود «عدم تمرکز وظایف بازرگانی در وزارت جهاد کشاورزی» به عنوان متولی امر تولید محصولات کشاورزی است. این نکته که تولید نیازمند تولی‌گری حاکمیتی است، بحث مهمی است، ولی این سؤال هم قابل پیگیری است که آیا این تولی‌گری به درستی انجام می‌شود؟

مدیرکل دفتر هماهنگی صادرات محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی

سازمان توسعه تجارت ایران با بیان اینکه نتیجه برگشت محموله‌های گوجه‌فرنگی از چند منظر باید نقد شود، افزود: اولاً تولید صادراتی دارای مشخصاتی است که کیفیت و قیمت و تسلط صادرکننده به امر صادرات و حلقه‌های وابسته به آن از نکات کلیدی است. محموله‌هایی که به گفته رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی ایران، بی‌کیفیت، سرمازده و باران‌خورده بوده و در بسته‌بندی نامناسب توسط صادرکنندگان ناشی به عراق صادر شده اگر برگشت نمی‌خورد، جای تعجب داشت.

وی بیان داشت: اینکه چرا محصول سرمازده و باران‌خورده که از کیفیت مناسبی برای تازه‌خوری برخوردار نبوده سر از عراق درآورده و با تمام کنترل‌هایی که در مبادی تولید به لحاظ قرنطینه‌ای و در مرزهای خروجی توسط گمرکات انجام می‌شود، توانسته از کشور خارج شود، خود جای سؤال دارد.

*** ابلاغ ضوابط بسته بندی میوه صادراتی برای پنجمین بار؛ چرا ضوابط اجرا نشد؟**

بازاری با بیان اینکه سه الزام مهم پس از تولید محصولات فسادپذیر کشاورزی حائز اهمیت است، گفت: بسته بندی مناسب برای صادرات که در سال جاری برای پنجمین سال متوالی شاخصها و ضوابط بسته‌بندی میوه و تره‌بار صادراتی که توسط سازمان توسعه تجارت ایران با همکاری اتحادیه ملی محصولات کشاورزی ایران تهیه شده، مجدداً به گمرک جمهوری اسلامی ایران و متعاقب آن به گمرکات اجرایی ابلاغ شده است و این زیرساخت مدت زمان ۵ سال در کشور در حال اجرا است. البته این که در نحوه اجرا و نظارت بر اجرا چه اتفاقاتی می‌افتد باید بررسی‌های لازم انجام شود.

وی افزود: سازمان توسعه تجارت ایران با توجه به اهمیت موضوع بسته‌بندی و حفظ کیفیت محصولات میوه و تره‌بار، در بخشنامه‌ای که در سال ۹۸، توسط وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت به گمرک ایران ابلاغ شد، تأکید کرد، اجرای شاخصها و ضوابط بسته‌بندی میوه و تره‌بار صادراتی و نظارت آن باید از مبدأ تولید محصولات انجام شود، ولی به دلایل متعدد از جمله مخالفت برخی دستگاه‌ها و استان‌های مرزی اجرایی نشد.

*** انتظار داریم محصول بسته‌بندی نشده و فاقد شرایط نگهداری به دست مصرف‌کننده خارجی برسد؟**

مدیرکل دفتر هماهنگی صادرات محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی سازمان توسعه تجارت ایران بیان داشت: پس سیاست‌گذار و متولی امر صادرات غیرنفتی کشور وظیفه خود را در این حوزه به درستی انجام داده است، نکته مهم در این میان این است که محصولاتی که برای صادرات تدارک می‌شود، واجد چه صفاتی باید باشد.

وی بیان داشت: هر بازار هدفی مطابق ذائقه و خواست مشتریان، ارقام مختلفی از محصولات را تقاضا دارند که اصل مهم آن کیفیت و قیمت است. وقتی محصولات کشاورزی تولیدی به دلیل ضعف در صفات انبارداری و نگهداری، قابلیت حمل و نگهداری به مدت حتی دو روز در مسیر صادرات را ندارد و محموله‌ها به صورت فله‌ای و بدون شرایط بسته بندی مناسب از مبادی تولیدی راهی مرزهای خروجی کشور می‌شود، آیا باید انتظار فروش مناسب و تحویل نهایی کالا به دست مشتری نهایی را داشت؟

بازاری گفت: پس شرایط تولید محصول و زیرساخت‌ها و برنامه‌ها در بخش تولید باید متناسب با نیاز بازارهای هدف محصولات، اصلاح و بازنگری شود و این نکته مهم و اساسی در حوزه تولید و تولی‌گری تولید بخش کشاورزی است.

وی افزود: ضایعات گسترده محصولات کشاورزی در مرحله برداشت و پس از برداشت گویای این واقعیت است که نباید با واژه‌های عدم تمرکز امور بازرگانی در وزارت جهاد کشاورزی، صورت مسأله اصلی را پاک کرد.

وی افزود: اساساً حوزه‌های تولید و بازرگانی به ویژه صادرات دو مقوله کاملاً تخصصی هستند و کمتر تولیدکننده‌ای می‌تواند ادعای تجارت و صادرات داشته باشد، مگر اینکه ساختار و نهادسازی مناسبی برای صادرات محصولات خود انجام داده باشد.

مدیرکل دفتر هماهنگی صادرات محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی سازمان توسعه تجارت ایران بیان داشت: بنابر این به نظر می‌رسد، این دو مقوله در امور حاکمیتی و سیاست‌گذاری کلان باید به صورت تخصصی و جداگانه تصمیم‌گیری شود و حتی در سطح بنگاه‌ها نیز این سیاست کلان باید به دنبال تقویت رابطه تولیدکننده قوی با صادرکننده توانمند باشد نه ایجاد تقابل بین این دو فعال اقتصادی.

بازاری بیان داشت: تجربه نشان داده کشورهایی که رویکرد سیاستی جداگانه‌ای برای تولید و صادرات در سطح حاکمیتی و بنگاهی با حفظ سیاست تقویت وابستگی بین نیازهای صادراتی و امکانات و

توانمندسازی تولید داشته‌اند، در عرصه‌های تولید و صادرات جهش مناسب‌تری داشتند.

وی بیان داشت: این برداشت عموماً منطقی و اثربخش نبوده و نیست که چون متولی تولید، متولی بازرگانی نیست، پس همه مشکلات تولید به دلیل این شرایط است، اتفاقاً اشخاص یا گروه‌هایی که این کلید واژه عدم تمرکز وظایف بازرگانی در وزارت جهاد کشاورزی را برای عدم توفیقات وزارتخانه یاد شده مطرح می‌کنند، بیشترین جفا را به بدنه کارشناسی و مدیریت این مجموعه زحمتکش روا داشته‌اند.

بازاری بیان داشت: اگر تولید محصولات کشاورزی طی دو دهه اخیر رشد نسبتاً مناسبی داشته است، در واقع نتیجه برنامه‌ها و سیاست‌ها و تلاش‌های تمامی کارکنان این وزارتخانه بزرگ در سراسر کشور است و باید این نگاه و راهبرد در سطح حاکمیت بیش از پیش تقویت شود که سیاست تولید و افزایش کمی و کیفی آن و تأمین امنیت غذایی رکن اصلی وظایف و مأموریت‌های وزارت جهاد کشاورزی است، موضوعی که بعضاً مورد بی‌مهری و بی‌توجهی قرار گرفته و می‌گیرد.

وی اظهار داشت: حمل و نقل سریع، ایمن و ارزان یکی از مهمترین و اولویتهای تقویت و حمایت از تولید محصولات کشاورزی است که برای صادرات سال‌ها با پیگیری‌های سازمان توسعه تجارت ایران به دنبال تجهیز و تقویت ناوگان حمل یخچالی این محصولات هستیم، ولی دو سه مشکل اساسی سر راه، اجرایی شدن این هدف را به تأخیر انداخته است.

*** کمبود ۵ هزار کانتینر یخچال دار در سطح کشور**

این کارشناس صادرات اظهار داشت: حمل محموله‌های صادراتی فسادپذیر بخش کشاورزی نیازمند لجستیک سریع، ارزان و استاندارد است، یعنی ظرفیت فعال ناوگان کانتینری یخچال‌دار برای حمل سریع و ارزان و استاندارد کالای صادراتی در کشورمان پایین است و بر اساس گزارش وزارت راه و شهرسازی قریب به ۵ هزار کانتینر یخچال‌دار کمبود داریم و برای تحقق رشد صادرات و جلوگیری از افزایش ضایعات محصولات کشاورزی و صدور محصولات مازاد بر نیاز داخلی باید این ناوگان تقویت و تجهیز شود.

وی گفت: سوال اینجاست که چرا برای صادرات هدفگذاری کلان می‌شود، ولی برخی دستگاه‌ها هنوز ساز خودشان را می‌زنند که یکی از آنها همین موضوع تأمین کانتینر یخچال‌دار است. بیش از دو سال است که در کارگروه‌های تخصصی برنامه‌ریزی و پیگیری شده که با اولویت، تولید

داخلی نیاز بخش صادرات را مرتفع کند ولی موضوع در حد حرف باقی مانده است.

بازاری اظهار داشت: در جلسات تصمیم‌گیری سازمان توسعه تجارت ایران مکرراً " پیگیری و موضوع درخواست را مطرح کرده و اتاقهای بازرگانی و تعاون ایران مطالبه کرده‌اند، ولی دریغ از یک اقدام موثر، البته تراکم مقررات و ضوابط گره‌خورده و مزاحم در سالهای گذشته آنقدر پیچ و تاب دارد که کمتر دستگاهی حاضر است برای باز کردن آن سر بی‌دردش را به درد آورد.

مدیرکل دفتر هماهنگی صادرات محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی سازمان توسعه تجارت ایران بیان داشت: اتفاقاً "یکی از دستگاه‌هایی که انتظار میرفت و میرود که برای حمایت از تولیدکنندگان کشاورزی پاشنه در برخی دستگاه‌ها را برای تقویت ناوگان حمل یخچالی در آورد، وزارت جهاد کشاورزی است اما باز هم دریغ! و باز هم آیا باید مشکل را به گردن عدم تمرکز وظائف بازرگانی در وزارت جهاد کشاورزی انداخت؟

بازاری اظهار داشت: زیر ساخت سبک نگهداری محصولات فسادپذیر نظیر انبارها و سردخانه‌ها، نیاز مبرم و اساسی تولیدات بخش کشاورزی در مناطق تولید است؛ در صورتی که در همین ایام خبرها و گزارشاتی از دیپوی محصول سیبزمینی و پیاز زیر آسمان خدا بدون هیچ سقفی پخش میشود و یا وضعیت نگهداری گندم در فصل برداشت در مناطق تولید خود داستان دیگری دارد. که در اینجا هم ذکر این مطلب لازم است که آیا باید مشکل را به عدم تمرکز وظائف بازرگانی در وزارت جهاد کشاورزی مربوط بدانیم؟!

این کارشناس صادرات گفت: به عنوان کسی که سالها در هر دو بخش تولید و بازرگانی فعالیت داشته، تاکید میکنم، مشکل اصلی امروز بخش کشاورزی، عدم تمرکز وظائف بازرگانی در وزارت جهاد کشاورزی به طور اخص و نیز ناهماهنگی بین دو وزارتخانه به طور اعم نیست، بلکه باید درک همه دست‌اندرکاران بخشهای تولید و صادرات اعم از همکاران دولتی و بخش خصوصی نسبت به شرایط ویژه کشور فراتر و مهم‌تر از انتظارات بخشی و دستگاهی باشد و البته این رویکرد باید برای اصحاب رسانه نیز که در جنگ اقتصادی امروز، سرباز خط مقدم مبارزه با جریان‌سازی برخی رسانه‌های خارجی برای ضربه زدن به مقاومت مردم عزیز و صبور کشورمان هستند، اولویت نخست باشد.

